
Sammendrag

Sigrid Stokstad og Kjell Harvold

Statlig tilsyn. Vurdering av klarhetsprinsipp og terskel for dokumentasjon

NIBR-rapport 2017:9

I dette prosjektet har vi undersøkt mulige endringer i rammene for statlig tilsyn med kommunene, særlig innføring av et «klarhetsprinsipp» etter modell fra dansk rett og innføring av en skranke for dokumentasjonskrav fra tilsynsmyndigheten.

Vi har tatt utgangspunkt i tilgjengelig litteratur om hvordan statlig tilsyn med kommunene fungerer og gjort egne intervjuer i kommunene. Statlig tilsyn i Danmark har vi kartlagt gjennom dokumentstudier og samtaler med eksperter på dansk forvaltning og rettslig regulering av forholdet mellom stat og kommune.

Arbeidet har vist at det danske klarhetsprinsippet ikke er egnet til å overføres direkte til norsk rett. Samtidig har undersøkelsene gitt grunnlag for å angi andre elementer som kan bidra til å avgrense det statlige tilsynet med kommunene på ulike måter. Vi peker på at endringer må skje i tilsynets innledende faser dersom de skal få betydning i praksis, siden langt de fleste tilsynene avsluttes etter de innledende fasene. Reduksjon av dokumentasjonskrav i forbindelse med statlig tilsyn er ett av disse elementene, men materialet gir også grunnlag for å peke på andre forhold av betydning.

De fleste av tiltakene som er angitt for å avgrense det statlige tilsynet kan gjennomføres innenfor gjeldende rett. Når det gjelder mulige lovendringer, har vi vurdert hvordan et klarhetsprinsipp etter norsk modell kan utformes og hvordan en skranke for dokumentasjonskrav kan se ut. Vi framhever virkemidler for at disse avgrensningene av tilsynet skal gjelde også i de innledende fasene av tilsynsprosessen.

NIBR-rapport 2017:9